



ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ



«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος Μ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2559

Δευτέρα τοῦ ἁγ. Πνεύματος (Ἐφ. 5,8-19)
5 Ἰουνίου 2023

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Καρποφορία τοῦ ἁγίου Πνεύματος

«Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθwsύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ» (Ἐφ. 5,9)

Χθές, ἀγαπητοί μου, ἑορτὴ· σήμερα πάλι ἑορτὴ. Χθές ἡ Πεντηκοστή, ἡ ἡμέρα γενεθλίων τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας· **σήμερα ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος**, τοῦ ἐνὸς τῶν Προσώπων τῆς ἀγίας Τριάδος. Γιὰ τὸ πανάγιο Πνεῦμα ὁμιλεῖ ὁ ἀπόστολος τῆς ἡμέρας· «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» εἶνε, λέει, «ἐν πάσῃ ἀγαθwsύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ» (Ἐφ. 5,9). Γιὰ τὸ πανάγιο Πνεῦμα ἡ ὑμνολογία λέει σήμερα τὰ ωραιότερα τροπάρια. Γιὰ τὸ πανάγιο Πνεῦμα μίλησαν οἱ μεγάλοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἰδιαίτερος ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Γιὰ τὸ πανάγιο Πνεῦμα λοιπὸν ἂς ψελλίσουμε κ' ἐμεῖς σὰν νήπια λίγες λέξεις στὴν παροῦσα ἑορτὴ.

Δύο, ἀδελφοί μου, εἶνε οἱ πραγματικότητες, δύο οἱ συνθήκες, δύο τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς μας· ἡ ὕλη καὶ τὸ πνεῦμα.

Ἔλη εἶνε ὅ,τι βλέπουμε, ὅ,τι συλλαμβάνουμε μὲ τὶς πέντε αἰσθήσεις. Ἔλη εἶνε ἡ γῆ ποὺ πατοῦμε καὶ ἡ θάλασσα ποὺ βλέπουμε, τὰ βουνὰ καὶ οἱ κάμπιοι, οἱ ποταμοὶ καὶ οἱ λίμνες, τὰ δέντρα καὶ τὰ φυτὰ, τὰ ζῶα καὶ τὰ ψάρια, οἱ πέτρες καὶ τὰ μέταλλα. Ἔλη εἶνε καὶ ὁ ἄνθρωπος ὡς πρὸς τὸ σῶμα, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ εὐτελέστερο μέρος του. Ἄν τὸ ζυγίσουμε, εἶνε μερικὰ κιλά. Ἄν τὸ ἀναλύσουμε στὸ χημεῖο, ἀποτελεῖται ἀπὸ ὠρισμένα συστατικὰ - χημικὰ στοιχεῖα (ἀσβέστιο, ἄνθρακα, λίπος, φῶσφορο, σίδηρο, νερὸ κ.λπ.).

Ἄλλ' ὅσο εἶνε βέβαιο ὅτι ὑπάρχει ὕλη -καὶ ποιὸς τὸ ἀμφισβητεῖ;- ἄλλο τόσο καὶ περισσότερο βέβαιο εἶνε ὅτι ὑπάρχει **πνεῦμα**. Τὸν τελευταῖο καιρὸ καὶ ἡ ἴδια φυσικὴ ἐπιστὴμὴ ἀκοῦμε νὰ ὁμιλῇ γιὰ **ἀντι-ὕλη**. Λέγοντας βέβαια **ἀντι-ὕλη** δὲν ἐννοεῖ πνεῦμα· ὄχι, στὸν ὑλικὸ κόσμον ὑπάγεται καὶ ἡ ἀντι-ὕλη· τὸ ὅτι ὅμως στὴν ὑλόφρονα ἐποχὴ μας οἱ ἔρευνες τῶν ἐπιστημόνων δὲν περιορίζονται στὸν ὑλικὸ κύκλον τῶν αἰσθήσεων, ἀλλὰ στρέφονται τώρα καὶ στὸ πεδῖον ποὺ ἐκτείνεται πέρα ἀπὸ τὸν αἰσθητὸν κόσμον, δὲν εἶνε ἄνευ σημασίας, κάτι ὑπαινίσσεται.

Τὸ ἱερὸ καὶ ἅγιον Εὐαγγέλιον πάντως, ὄχι μὲ ὑπαι-

νιγμοὺς ὅπως ἡ ἀνθρώπινη ἐπιστὴμὴ, ἀλλὰ μὲ τὴν αὐθεντία τῆς θείας ἀποκαλύψεως καὶ μὲ πᾶσαν βεβαιότητα, ὄχι ἐμμέσως καὶ σκιωδῶς ἀλλὰ σαφέστατα καὶ μὲ πλήρη διαύγεια, κηρύττει τὴν ὕπαρξιν πνεύματος (μὲ μικρὸ πῖ) καὶ Πνεύματος (μὲ πῖ κεφαλαῖο)· διότι ὑπάρχει πνεῦμα (μὲ μικρὸ πῖ), πνεῦμα κτιστό, καὶ Πνεῦμα (μὲ πῖ κεφαλαῖο), ἄκτιστο, Πνεῦμα Θεοῦ, δηλαδὴ τὸ πανάγιο Πνεῦμα.

Τὴν ἀλήθεια ποὺ ἀποκαλύπτει τὸ Εὐαγγέλιον ἔρχονται κ' ἐνισχύουν δύο μαρτυρίες· ἀπ' τὸ ἓνα μέρος ἐνδείξεις ποὺ προσάγει ἡ **ἀληθινὴ ἐπιστὴμὴ** μὲ τὴν εὐσυνείδητη ἐργασία τιμίων ἐπιστημόνων, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐνδείξεις ποὺ προσάγει ἡ ἴδια **ἡ ζωὴ μας**. Γιὰ τὶς ἐνδείξεις τῆς ἐπιστὴμης δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ σᾶς μιλήσω· ὑπάρχουν πρὸς τοῦτο ἄξιοι σκαπανεῖς τῶν ἐπιστημῶν ποὺ μποροῦν νὰ τὸ κάνουν. Ἐγὼ θέλω νὰ μιλῶ μὲ τρόπο ἀπλό, ὥστε νὰ μὲ κατανοῇ καὶ ὁ ὀλιγογράμματος.

Ὁ ἄνθρωπος, ἀδελφοί μου, ὅπως ἔχει σῶμα ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὕλη, ἔτσι ἔχει καὶ πνεῦμα, ἔχει δηλαδὴ **ψυχὴ** ἀθάνατη. Τὸ σῶμα εἶνε ὁρατό, ἡ ψυχὴ εἶνε ἀόρατη. Ὑπάρχουν ὅμως μερικὲς **ἐκδηλώσεις τῆς ψυχῆς** ποὺ μαρτυροῦν τὴν ὕπαρξιν τῆς.

Ποιὲς ἐκδηλώσεις δείχνουν τὴν ὕπαρξιν ψυχῆς - πνεύματος; Τέτοιες ἐκδηλώσεις εἶνε π.χ.·

- ἡ **σκέψις**, ἡ διανόησις, μὲ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος συλλέγει γνώσεις, συνδέει τὰ ὅμοια, διαχωρίζει τὰ ἀνόμοια, ἐπεξεργάζεται δεδομένα, ἐξάγει συμπεράσματα, ἀποταμιεύει πείρα, λύνει δύσκολα προβλήματα ὅπως ὁ Ἀρχιμήδης, κατευθύνει γενικὰ τὴ ζωὴ του·
- ἔπειτα ἡ **φαντασία**, μεγάλη δωρεὰ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ὁποία δημιουργοὶ συλλαμβάνουν νέες μορφές καὶ Νεύτονες ἀνακαλύπτουν νόμους·
- ἀκόμα ἡ **συνείδησις**, ἡ ὁποία μὲ τὴν ἐπιδοκιμασίαν ἢ τὴν ἀποδοκιμασίαν τῆς τρέπει τὴν διάθεσιν ἢ πρὸς τὴν γαλήνην τοῦ ἀθώου ἢ πρὸς τὴν ταραχὴν καὶ τὶς τύψεις τοῦ ἐγκληματία·
- ἐπὶ πλέον τὰ **ὄνειρα**, ποὺ βλέπουμε στὸν ὕπνον.

Ποιὸς μπορεῖ νὰ τ' ἀμφισβητήσῃ αὐτά; Εἶνε λειτουργίαι τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· στὰ ζῶα τέτοι-

ες έκδηλώσεις δὲν ὑπάρχουν. Γι' αὐτὸ ὅλοι κατὰ κανόνα δέχονται τὴν ὑπαρξί πνεύματος (μὲ μικρὸ πῖ), ἀλλὰ **λίγοι πιστεύουν στὴν ὑπαρξί Πνεύματος** (μὲ πῖ κεφαλαῖο).

Ὅσο ὅμως καὶ ἂν τὸ ἀρνοῦνται οἱ ἄθεοι, ὑπάρχει καὶ τὸ **ἅγιο Πνεῦμα**, τοῦ ὁποῖου μία ἀκτίνα εἶνε καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. Ἀναλόγως δὲ τῆς σχέσεώς των μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα οἱ ἄνθρωποι διακρίνονται, κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο (βλ. Α' Κορ. 2,14,16' 3,3), στὶς ἀκόλουθες **3 κατηγορίες**.

✓ Πρώτη κατηγορία εἶνε **οἱ σαρκικοί**, αὐτοὶ ποὺ βουλιάζουν στὶς αἰσθησιακὲς ἀπολαύσεις καὶ τὴν ἀκάθαρτη ἡδονή, σὲ φθόνους, φιλονικίες καὶ σχίσματα· ἔμβλημα ἔχουν τὸ γνωστὸ ῥητὸ τῶν ἐπικουρείων «*Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν*» (Α' Κορ. 15, 32 καὶ Ἦσ. 22,13).

✓ Ἡ δευτέρα κατηγορία εἶνε **οἱ ψυχικοί**, αὐτοὶ ποὺ μένουν στὸ ζωικὸ ἐπίπεδο τοῦ φυσικοῦ ἀνθρώπου χωρὶς ἀνώτερη ἐνατένισι, περιορίζονται στὸν παρόντα κόσμος, θεωροῦν ἀπόλυτα ἀγαθὰ τὴ γνῶσι, τὴν ἐπιστήμη, τὴν υἰεία, τὴν εὐημερία, ὀχυρώνονται πίσω ἀπὸ τὴν αὐτοσυντήρησι, καὶ ἐξαντλοῦνται στὸν ἀνταγωνισμό.

✓ Καὶ τρίτη κατηγορία –ἐκεῖ ποὺ ὁ ἄνθρωπος βρίσκει πλεον τὸν προορισμὸ του– εἶνε **οἱ πνευματικοί**, αὐτοὶ δηλαδὴ ποὺ ὅπως ἀκοῦμε σήμερα γίνονται «*τέκνα φωτός*» (Ἐφ. 5,8), μὲ τὴν τήρησι τῶν θείων ἐντολῶν καθαρίζονται καὶ δέχονται τὸν φωτισμὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀποκοῦν «*νοῦν Χριστοῦ*», μὲ τὴν μετοχή στα ἱερά μυστήρια λαμπρύνονται, καὶ προσδοκοῦν τέλος τὴν πλήρη ἔνωσι μὲ τὸν οὐράνιο Νυμφίον.

Ἐμεῖς τί εἴμαστε; Σαρκικοί καὶ ψυχικοί· γιὰ νὰ σωθοῦμε λοιπὸν πρέπει νὰ γίνουμε πνευματικοί. Καὶ **ποιός λέγεται πνευματικὸς ἄνθρωπος**; Τὸν πνευματικὸ θὰ τὸν διακρίνουμε ὅπως λέει ὁ Κύριος· «*ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς*» (Ματθ. 7,16). Ἡ ψυχρὸσύνθεσι τοῦ ἀνθρώπου φαίνεται ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις του· ἀπὸ τὴν **καρποφορία** θὰ καταλάβουμε ἂν εἶνε σαρκικός, ψυχικός, ἢ πνευματικός.

Ἰδεώδης πνευματικὸς ἄνθρωπος ἦταν ὁ **ἀπόστολος Παῦλος**. Ἦταν κι αὐτὸς προηγουμένως ἓνα ἄγριο δέντρο. Ἀλλὰ ἐμβολιάστηκε· κι ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη ἔγινε δέντρο ἡμερο καὶ καρποφόρο. Ἦλα λοιπὸν, ἀπόστολε Παῦλε, καὶ στὴν παρούσα γενεά, νὰ μᾶς πῆς ἐκ πείρας **ποιοὶ εἶνε οἱ καρποὶ τοῦ Πνεύματος**, ποιά εἶνε τὰ γνωρίσματα τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπαντᾷ·

Σήμερα στὸν ἀπόστολο τῆς ἡμέρας ἀκοῦμε ν' ἀναφέρῃ **τρεῖς καρπούς**· «*Ὡς τέκνα φωτός περιπατεῖτε· ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος*», λέει, εἶνε «*ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ*» (Ἐφ. 5,8-9). Καὶ ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἐπεξηγεῖ· «*Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο καρποφορεῖ στὸν Χριστιανὸ ὅχι ὀργή καὶ ἀκαθαρσία καὶ πλεονεξία, ...ἀλλά... ἀγαθωσύνη, ποὺ εἶνε ἀντίθετη μὲ τὴν πικρία καὶ τὴν ὀργή. Καρποφορεῖ δικαιοσύνη, ποὺ εἶνε ἀντίθετη*

μὲ τὴν πλεονεξία. Καρποφορεῖ καὶ ἀλήθεια, ποὺ εἶνε ἀντίθετη μὲ τὴν ψεύτικη ἡδονὴ τῆς ἀκαθαρσίας καὶ σαρκικῆς ἀμαρτίας» (Ἑρμηνεία εἰς τὰς ἰδ' Ἐπιστολὰς τοῦ ἀπ. Παύλου, τ. Β', ἐκδ. «Ὁρθόδ. Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1990, σ. 462).

Καὶ μία ἄλλη φορά, στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή του, ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀριθμεῖ **ἐννέα καρπούς** τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ποὺ διακρίνονται σὲ τρεῖς τριάδες· «*Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος*», λέει, «*ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, - μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, -πίστις, πραότης, ἐγκράτεια*» (Γαλ. 5,22-23). Καὶ ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἐξηγεῖ· «*Βάζει πρῶτα ὁ Παῦλος τὴ ρίζα ὅλων τῶν καλῶν καὶ ἀρετῶν τὴν ἀγάπη, ἔπειτα τὴ χαρὰ. Γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ πάντοτε χαίρεται, ὅχι μόνο ὅταν εὐεργετῇται ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ του, ἀλλὰ καὶ ὅταν κακοποιῇται ἀπὸ αὐτόν... Καὶ ὁποῖος πάλι ἔχει τὴν ἀγάπη καὶ τὴ χαρὰ, αὐτὸς εἰρηνεύει στὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά, γιὰτὶ δὲν ταραζεταί οὔτε ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς ἐσωτερικά, οὔτε ἐξωτερικά ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἢ δαίμονες ποὺ τὸν πειράζουν. ... Ἡ μακροθυμία διαφέρει ἀπὸ τὴν πραότητα στὸ ἐξῆς σύμφωνα μὲ τὴ Γραφή, ὅτι «ὁ μὲν μακρόθυμος εἶνε πλούσιος σὲ φρόνησι» (Παρ. 14,29), ὁ δὲ πρᾶος συγχωρεῖ καὶ μάλιστα τελείως τὸ σφάλμα ποὺ θὰ τοῦ κάνουν, ὅπως ὁ Μωυσῆς ...ποὺ ὠνομάστηκε πραότερος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς (βλ. Ἄρ. 12,1-3). Ἡ χρηστότης εἶναι πλατύτερη ἀπὸ τὴν ἀγαθωσύνη, γιὰτὶ ἡ μὲν χρηστότης τοῦ Κυρίου ἀπλώνεται σὲ ὅλους σύμφωνα μὲ τὸ «χρηστός Κύριος τοῖς σύμπασι» (Ψαλμ. 144,9), ἡ δὲ ἀγαθωσύνη τοῦ Κυρίου εὐεργετεῖ μόνο τοὺς ἀξίους σύμφωνα μὲ τὸ «ἀγαθὺνον, Κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς» (Ψαλμ. 124,4). Ὅταν ὁ ἀπόστολος λέει ἐδῶ **πίστι**, δὲν ἐννοεῖ τὴν ἀπλὴ καὶ σκέτη πίστι ποὺ γεννᾶται ἐξ ἀκοῆς, ἀλλὰ αὐτὴν ποὺ λέγεται θεωρητικὴ καὶ ἐνυπόστατη, καὶ ποὺ εἶνε χάρισμα τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ μετατοπίζει βουνά, ὅπως εἶπε ὁ Κύριος (Ματθ. 21,21), καὶ πιστεύει ἀδίστακτα ὅτι τὰ ἀδύνατα σὲ ἀνθρώπους εἶνε δυνατὰ στὸ Θεό (Λουκ. 18,27). Καὶ ὕστερα ἀπ' ὅλα μπῆκε ἡ ἐγκράτεια, ποὺ εἶνε ἀποχή ὅχι μόνο ἀπὸ τὰ ἀπολαυστικὰ φαγητὰ καὶ ποτά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλο πονηρὸ λόγο καὶ ἔργο καὶ πρᾶγμα» (Ἑρμην. εἰς τὰς ἰδ' Ἐπιστ. ἀπ. Παύλου, τ. Β', σσ. 336-338).*

Τελείωσα, ἀγαπητοί μου. Σᾶς εἶπα γιὰ τοὺς καρπούς τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ῥίχνοντας τώρα ἓνα βλέμμα γύρω μας, ἐρωτῶ· **Ποῦ εἶνε σήμερα οἱ καρποὶ αὐτοί**; Ἐρημος, Σαχάρα! Ἦλειψαν πιά οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι, ἔμειναν μόνο σάρκες. Ὅταν μιλᾷς σήμερα στὸν κόσμος περὶ Πνεύματος ἁγίου, εἶνε σὰν νὰ μιλᾷς κινέζικα.

Ἦ Παράκλητε, Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, γονατίζω καὶ παρακαλῶ· **ἐλθὲ Πνεῦμα ἅγιο** στὶς οἰκογένειες, στὸ λαό, στὸ στρατό, στὴν πατρίδα μας, στὰ Βαλκάνια, στὴν ἀνθρωπότητα, ἵνα ἐν εἰρήνῃ πάντες ὑμνοῦμε Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα εἰς αἰῶνας αἰῶνων· ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος



ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ



«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος Μ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2561

Τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου
Πέμπτη 15 Ἰουνίου 2023

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ (θαυμαστά ἀποτελέσματα τοῦ κηρύγματος)

«Ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀναξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσῃ» (Ἱερ. 15,19)

Αἰσθάνομαι τὸ χρέος, ἀγαπητοί μου, νὰ κηρύττω τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ **σήμερα αὐτὸ δὲν εἶνε εὐκολο**. Μετανοοῦν τώρα, λέει ὁ *Μνήστητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου*» (Λουκ. 23,42);

Ὅταν πρόκειται νὰ κηρύξω, ἀκούω μιὰ σατανικὴ φωνή· —Δὲν κουράστηκες; κηρύττεις τόσα χρόνια, καὶ **ποιά τ' ἀποτελέσματα**; ὁ κόσμος δὲν ἀλλάζει... Εἶνε ὁ μεγαλύτερος πειρασμὸς ποὺ ἔχω αὐτὸ τὸν καιρὸ. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, δὲν δέχομαι τὴ φωνὴ τοῦ διαβόλου. Ἀκούω τὴ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ *«Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει»* (Μαρκ. 16,15)* ἀκούω τὸν ἀπόστολο Παῦλο ποὺ λέει *«Οὐαὶ μοὶ ἔστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι»*, ἀλλοιμονό μου ἂν δὲν κηρύττω (Α' Κορ. 9,16). *Ἔτσι **δὲν ἔπαυσα νὰ λαλῶ**.

Ἄλλ' ὅπως ἔρχεται σ' ἐμένα ὁ πειρασμός, ἔτσι **ἔρχεται καὶ σ' ἐσᾶς**. —Ἐ, σοὺ λέει, μιὰ - δυὸ χρονιὲς ἄκουσες κηρύγματα* τί προκοπὴ ἔκανες; σταμάτα νὰ τρέχῃς ἐκεῖ... Νικῆστε, ἀδελφοί μου, αὐτὸ τὸν πειρασμὸ καὶ ἀπαντήστε· —*«Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ»* (πρβλ. Ματθ. 16,23). Συνεχίστε νὰ παρακολουθεῖτε τὰ κηρύγματα τοῦ Εὐαγγελίου.

—Ναί, μὰ **δὲν βλέπω νὰ ὠφελοῦμαι**.

Λάθος κάνεις. Ἄν ρίξῃς ἓνα καλαθὶ μέσα στὸ πηγάδι, νερὸ δὲν παίρνεις, ὅμως τὸ καλαθὶ μουσκεύει, καθαρίζεται, δὲν εἶνε ὅπως προηγουμένως. Καὶ **ἡ ψυχὴ** μας λοιπόν, ὅσο ἀκούμε λόγον Θεοῦ, **κάτι ὠφελεῖται**. Ἡ συναισθησι, τὸ *«γνώθι σαυτὸν»*, εἶνε τὸ πρῶτο βῆμα πρὸς μετάνοιαν, λέει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος.

● Μᾶς πολεμάει ὁ σατανᾶς, ἀγαπητοί μου, προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἐνσπείρῃ ἀπογοήτευσι· ἀλλὰ **τὸ κήρυγμα εἶνε ἀναγκαῖο**.

Σκεφθῆτε ὅτι σὲ θθειστικὲς χώρες ὅλα τ' ἄλλα τὰ ἐπιτρέπουν (ἔσπερινό, θεία λειτουργία κ.λπ.)· ἓνα μόνο δὲν ἐπιτρέπουν, κατήχησι - κήρυγμα. Γιατί; Διότι τὸ κήρυγμα εἶνε **τὸ ξυπνητήρι** τῶν ψυχῶν, ποὺ ἀφυπνίζει τὸν ἁμαρτωλὸ ἀπὸ τὸ λήθαργο τῆς ἁμαρτίας.

Τ' ἀποτελέσματα τοῦ κηρύγματος εἶνε θαυμαστά. Γιά νὰ τὸ δοῦμε αὐτὸ, θὰ σᾶς πῶ **δυὸ - τρία παραδείγματα** ἀπὸ τὴ Γραφή.

✓ Στὶς Πράξεις τῶν ἀποστόλων (κεφ. 8, στίχ. 26-40) διαβάζουμε, ὅτι σ' ἓνα δρόμο ἐκινεῖτο **ἓνα ἀμάξι**. Μέσα σ' αὐτὸ καθόταν ἓνας μελαψὸς ἀξιωματοῦχος τοῦ βασιλείου τῆς Κανδάκης, τῆς βασιλείας τῶν Αἰθιοπῶν· ἦταν ὁ **ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν**· *«Αἰθίοψι εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης»*, λέει τὸ ἱερὸ κείμενο (ἔ.ἀ. 8,27). Ποῦ πήγαινε; Ἐπέστρεφε σπὴ χώρα του ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου εἶχε πάει νὰ προσκυνήσῃ. Καὶ **τί ἔκανε** μέσα στὸ ἀμάξι; Εἶχε τὴν ἁγία Γραφή, τὴν **Παλαιὰ Διαθήκη**! Οἱ δρόμοι τότε δὲν ἦταν στρωμένοι ὅπως τώρα, καὶ παρ' ὅλη τὴ δυσκολία αὐτὸς **διάβαζε**. Τί; Τὸν **προφήτη Ἡσαΐα**, τὴν προφητεία ποὺ λέει· *«Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἦχθη καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφρωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα. ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ῥήθη...»* (Ἠσα. 53,7-9)* ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε τὸ ἄρνάκι ποὺ τὸ ὠδήγησαν στὸ Γολγοθᾶ, τὸ ἔσφαζαν καὶ χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθῇ ἔδωσε τὸ αἷμα του θυσία γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου. Ἐνῶ λοιπὸν τὴν ὥρα ἐκείνη διάβαζε αὐτὰ φωναχτά, ἓνας διαβάτης, ποὺ περπατοῦσε δίπλα τους (ἦταν ὁ **ἀπόστολος Φίλιππος** καὶ τὸν ἔστειλε ὁ Κύριος), τὸν ἄκουσε. Πλησιαίει στὸ ἀμάξι καὶ τὸν ἐρωτᾷ· —Καταλαβαίνεις ἄραγε αὐτὰ ποὺ διαβάζεις; —Πῶς νὰ καταλάβω,

ἀπαντᾷ ὁ Αἰθίοπας, ἂν δὲν μοῦ τὰ ἐξηγήσῃ κάποιος; Ἀνέβα, σὲ παρακαλῶ, καὶ κάθησε δίπλα μου νὰ μὲ βοηθήσῃς.

Ἐκεῖ λοιπόν, καὶ ἐπὶ ὥρα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά, **τοῦ μίλησε γιὰ τὴ σωτηρία ποὺ ἔφερε ὁ Ἰησοῦς**· τοῦ εἶπε γιὰ τὴ γέννησί του ἀπὸ τὴν Παναγία, γιὰ τὸν Ἰορδάνη καὶ τὸν Πρόδρομο, γιὰ τὰ πάθη, τὴν ἀνάστασι, τὴν ἀνάληψι· τοῦ εἶπε γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ βάπτισμα, γιὰ ὅλα. Ἐν τῷ μεταξύ ἔφθασαν σὲ μέρος ποὺ ὑπῆρχαν νερά. —Νά, λέει ὁ ἄρχοντας, ἐδῶ ὑπάρχει νερό· δὲν μὲ βαπτίζεις; ὑπάρχει ἐμπόδιο; Ἀπαντᾷ ὁ Φίλιππος· —Ἄν πιστεύῃς μὲ ὅλη σου τὴν καρδιά στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, γίνεται. —Πιστεύω, ἀποκρίνεται αὐτός, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ ἦταν! μετὰ τὴν κατήχησι ποὺ προηγήθηκε ἦταν ἑτοιμος πλέων. Κατέβηκαν ἀπὸ τὴν ἄμαξα καὶ **ὁ Φίλιππος τὸν βάπτισε**. Ἔτσι ὁ Αἰθίοπας ἔγινε Χριστιανός. Κι ὁ Φίλιππος ἔγινε ἄφαντος, Πνεῦμα ἅγιο τὸν μετέφερε ἄλλοῦ.

Σᾶς ἐρωτῶ· ποίος μετέβαλε αὐτὸν τὸν ἄρχοντα; ποίος τὸν ἔφερε σὲ ἐπίγνωσι καὶ διάθεσι νὰ ζητήσῃ τὸ βάπτισμα; **Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ**.

Ποῦ ἔγινε αὐτὸ τὸ κήρυγμα; Μέσα **σ' ἓνα ἀμάξι, ποὺ ἔγινε ἐκκλησία**. Ναί· παντοῦ, ὅταν ὑπάρχῃ μετάνοια καὶ πίστι, ὁ ὀρθόδοξος κληρικὸς μὲ τὸ πετραχήλι μπορεῖ νὰ φέρῃ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀπόστολος Φίλιππος μίλησε ἐδῶ **σὲ μία ψυχὴ**. Γιατί ἡ ἀξία μιᾶς ψυχῆς εἶνε πολὺ μεγάλη. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς γιὰ τὴ Σαμαρείτιδα, μία ἁμαρτωλὴ ψυχὴ, ἔκανε τόσο κόπο, ἐκεῖ *«παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ»*; (Πεντηκοστήρ., Κυρ. Σαμαρ. δοξ. ἐστ.: Ἰω. 4,11-12). Κήρυξε σὲ μία ψυχὴ.

✓ Θέλετε ἄλλο παράδειγμα ἀπὸ τὴν ἁγία Γραφή; Νά ὁ **Δαυὶδ** ὁ βασιλιάς. Παρὰ τὸ ὑψηλὸ ἀξίωμα του **ἁμάρτησε σοβαρά**. Δύο ἦταν τὰ μεγάλα ἁμαρτήματά του· **μοιχεία** καὶ **φόνος**. Μπήκε σὲ ξένο σπίτι, χωρὶς ἀντρόγυνο, καὶ πῆρε δική του τὴν ξένη γυναῖκα· καὶ μετὰ σκηνοθέτησε καὶ προκάλεσε τὸν φόνον τοῦ ἀπατημένου συζύγου, ἔγινε ὁ ἠθικὸς αὐτουργὸς φόνου, γιὰ νὰ πετύχῃ χωρὶς ἐμπόδια καὶ «νομίμως» τὸ σκοπὸ τοῦ (βλ. Β' Βασ. κεφ. 11ον). Πολὺ βαρεῖα τὰ ἁμαρτήματά του. Καὶ ἄργησε νὰ τὰ συναισθανθῇ. Πῶς ἦλθε σὲ συναισθησι, πῶς ὁ μοιχὸς καὶ φονιᾶς μετανόησε; Ἀπὸ ἓνα κήρυγμα. Τίνος; Πῆγε μέσα στὰ ἀνάκτορα ἓνας ἄλλος προφήτης· **ὁ Νάθαν**. Τί ἦταν αὐτός; Ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἤλεγξε μὲ θεοφώτιστο τρόπο καὶ μὲ λόγο παραβολικὸ τὸν Δαυὶδ καὶ τὸν ἔκανε νὰ μετανόησῃ (βλ. Β' Βασ. 12,1-14).

✓ Ὁ εὐνοῦχος τῆς Κανδάκης μετανόησε ἀπὸ κήρυγμα τοῦ Φιλίππου, ὁ βασιλιάς Δαυὶδ μετανόησε ἀπὸ κήρυγμα τοῦ Νάθαν· καὶ τώρα σᾶς δείχνω πῶς σώθηκε ὁ ἓνας ἄνθρωπος - ἓνα άτομο, ἀλλὰ μιὰ δολόκληρη **πόλι, ἡ Νινευὶ** τῆς Μεσοποταμίας. **Οἱ κάτοικοι** τῆς Νινευὶ **ἦταν πολὺ ἁμαρτωλοὶ**. Ἡ ζωὴ τους ἦταν γλῆντι, διασκέδασι, τραγούδια τοῦ διαβόλου... Καμμιὰ ἔννοια Θεοῦ. Ποιὸ θά 'ταν τὸ τέλος; Λίγο ἀκόμη καὶ θὰ ξεσποῦσε ἡ θεϊκὴ ὀργή. Καὶ ὅμως ὅλη αὐτὴ **ἡ πόλις μετανόησε καὶ σώθηκε!** Τρεῖς μέρες πρὶν τὴν καταστροφὴ οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ συνήλθαν καὶ ἄλλαξαν ζωὴ! Ἀρχισαν νὰ πενθοῦν καὶ νὰ νηστεύουν αὐστηρά. Ἀπ' ὅλη τὴν πόλι ἀκουγόταν ἓνα κλάμα, ἓνας θρήνος μετανοίας. Ποίος ἔκανε τὴν πόλι αὕτη νὰ μετανόησῃ καὶ νὰ σωθῇ; **Τὸ κήρυγμα**. Τίνος; **Τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ**. Αὐτὸς παρουσιάστηκε ἐκεῖ· στάθηκε μπροστὰ σὲ ὅλους, καὶ φώναξε· *«Ἐπὶ τρεῖς ἡμέραι καὶ Νινευὶ καταστραφήσεται»*· τρεῖς μέ-

ρες ακόμη και ἡ Νινευὶ θὰ καταστραφῇ (Ἰωῆ 3,4). Νά λοιπόν πῶς σώθηκε μιά δολόκληρη πόλις· υπάκουσε στὸ κήρυγμα τῆς μετανοίας.

● Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Γραφὴ θαυμαστά τεκμήρια τῆς δυνάμεως τοῦ Εὐαγγελίου βλέπουμε καὶ στοὺς **βίους τῶν ἁγίων**. Νά δύο παραδείγματα.

✓ Στὶς 8 Ὀκτωβρίου ἐορτάζει ἡ **ὁσία Πελαγία ἡ ἀπὸ ἑταιρίδων**. Τὸ συναξάρι λέει, ὅτι **ἦταν πόρνη**, αὐτὸ σημαίνει τὸ «ἀπὸ ἑταιρίδων». Ὁ κόσμος τὴν ἤξερε Μαργαρίτα - Μαργαρώ, ἀλλὰ στὴν Ἐκκλησία μας πλεόν λέγεται **ὁσία Πελαγία**. Πουλοῦσε τὸ κορμί της, εἶχε ἀποκτήσει πλούτη καὶ ὑπηρετές, ντυνόταν σὰ χρυσά, σκοτώνονταν γι' αὐτὴν οἱ ἐρασταὶ στὴν Ἀντιόχεια. Κάποια μέρα ὅμως μετανόησε, ἄφησε τὴν ἁμαρτία, ἄλλαξε ὄνομα, ἄλλαξε τόπο, ἄλλαξε ζωὴ· πέταξε τὰ κοσμήματα, μοίρασε τὰ πλούτη σὲ φτωχοὺς, πῆγε σὲ ἔρημο καὶ ἐξῆρε μὲ ἀσκησι, προσευχὲς καὶ νηστείες. Ἔτσι σώθηκε, κ' εἶνε σήμερα ἁγία - ὁσία.

Πῶς μετανόησε; Μιά μέρα περνοῦσε μὲ τὴν ἄμαξά της ἐξω ἀπὸ μιὰ ἐκκλησιὰ τῆς Ἀντιοχείας. Εἶδε κόσμο καὶ σκέφτηκε· Δὲν κατεβαίνω νὰ δῶ; ἔτσι ἀπὸ περιέργεια. Μπαίνει στὴν ἐκκλησίαν, κ' ἐκεῖ τὴν ἔπιασε τὸ δίκτυ τοῦ Χριστοῦ. Στὸ θρόνο κήρυττε ἕνας ἱεράρχης, ὁ ἁγιος Νόννος ἐπίσκοπος Ἐδέσσης, καὶ προέτρεπε τοὺς πιστοὺς σὲ μετάνοια. Τὴν ἄλλη μέρα τὸν ξανάκουσε νὰ ἐξηγῇ στὸ Εὐαγγέλιον τὴ Δευτέρα Παρουσία, τὸ κριτήριο, τὴν κόλασι ποὺ περιμένει τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Τὸ **κήρυγμα ἐκεῖνο** τὴν ἔφερε σὲ συναισθησι. Ἐγραψε στὸν ἐπίσκοπο, ἐκεῖνος τὴν κάλεσε νὰ ὁμολογήσῃ τὶς ἁμαρτίες της, καὶ μετὰ βαπτίστηκε, ἀναγεννήθηκε, ἄρχισε ἀσκητικούς ἀγῶνες καὶ σώθηκε.

✓ Προσθέτω ἕνα ἀκόμη παράδειγμα. Στὸ **ὅρος Σινά** εἶνε τὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης. Τί λέει ὁ βίος της; Ὅταν ἡ ἁγία παρουσιάσθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος, ἀρνήθηκε νὰ προσφέρῃ λατρεία στὰ εἰδωλα. Ἐκεῖνος ἐκπληκτος τὴν ἄκουσε ν' ἀντιπᾶσῃ σοφὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς εἰδωλολατρίας καὶ δέχτηκε τὴν πρότασι τῆς ν' ἀντιμετωπίσῃ σὲ συζήτησι, μόνη αὐτὴ, τοὺς σοφοὺς καὶ δῆτορες τῆς αὐτοκρατορίας. Μαζεύτηκαν αὐτοὶ στὸ ἀμφιθέατρο, ἄρχισε διαλογικὴ μάχη, καὶ τέλος ἡ ἁγία Αἰκατερίνη τοὺς ἀποστόμωσε ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔφερε στὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ. Κ' ἦταν τόσο σταθεροὶ ὅλοι τους, ὥστε βεβαίωσαν τὴν πίστι τους μὲ μαρτυρικὸ θάνατο. Πῶς ἔγινε αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ; Μὲ τὸ κήρυγμα. Τίνος; Μιάς γυναίκας, τῆς **ἁγίας Αἰκατερίνης**, ἡ ὁποία μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἁγίου Πνεύματος **ἐεφίμωσε λαμπρῶς τοὺς κομψοὺς** (=εὐφύει, ἐξυπνοὺς) **τῶν ἀσεβῶν** (ἀποκλι).

● Σὰν ν' ἀκούω ὅμως τώρα **μία ἀντίρρησί σας**· —Μετανόησαν ὅλοι αὐτοί, γιατί ἄκουσαν λόγο ἀπὸ ἁγίους ἀνθρώπους. Ἄς κηρύξῃ λοιπόν καὶ σ' ἐμᾶς σήμερα ἕνας ἅγιος, καὶ θὰ μετανόησουμε κ' ἐμεῖς. Ἑσεῖς ποὺ κηρύττετε τώρα, λαϊκοὶ καὶ κληρικοὶ, **δὲν εἰστε ἅγιοι...**

Ὅμολογῶ ὅτι **εἶμαι ἁμαρτωλός**. Νομίζετε ὅμως ὅτι γι' αὐτὸ ἐσεῖς ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ κωφεύετε στὰ λόγια μου; Ἐάν στὴ θέσι μου ἦταν ὁ Χριστός —ὄχι ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλός— καὶ μιλοῦσε, καὶ τὸν σταυρώνετε στὴν πλατεία τῆς πόλεως. Ποιοὶ τὸν πίστεψαν τότε; Μόνο κάτι παιδάκια ἀθῶα, κάτι ἀπλοῖκοι βοσκοί, κάτι φτωχοὶ ψαράδες, καὶ κάτι μεταννημένοι ἁμαρτωλοὶ. Οἱ ἄλλοι; Τὸν σταύρωσαν! Συνεπῶς, τὸ ἐπιχείρημα ὅτι «Ἐμεῖς υπακούμε μόνον σὲ ἁγίους» δὲν στέκεται.

Ἐπειτα ὁ Χριστὸς εἶπε κ' ἕναν ἄλλο λόγο· ὅτι «Ὅποιος ἀκούει ἐσᾶς ἀκούει ἐμένα, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμεῖ ἀθετεῖ» (Ἰωκ. 10,16). Εἶπε ἀκόμη καὶ τοῦτο· Αὐτὰ ποὺ σᾶς μεταφέρουν οἱ ἐντεταλμένοι μου, ὅσο ἁμαρτωλοὶ κι ἂν εἶνε οἱ ἰδιοί, ἐσεῖς νὰ τὰ τηρῆτε καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόζετε· **κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε**, τὰ ἔργα τους μὴν τὰ μιμῆσθε (Ματθ. 23,3). Τὰ λόγια ποὺ σᾶς μεταφέρουν δηλαδὴ, ἐφ' ὅσον εἶνε δικά μου, ἔχετε χρέος νὰ τὰ σέβεστε. Ὅταν διψᾶς δὲν κοιτάζεις ἂν τὸ ποτήρι μὲ τὸ **νερὸ** ποὺ σοῦ δίνουν εἶνε χρυσὸ ἢ ἀσημένιο ἢ κρυστάλλινον· καὶ πῆλινον νὰ 'νε, πίνεις. Ἔτσι καὶ μὲ τὸν θεῖο λόγο. Διψᾶς γι' αὐτόν; δέξου τον, μὴν ἐξετάζεις ποιὸς σοῦ τὸν μεταφέρει. Ἄλλο παράδειγμα· ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου εἶνε **σπόρος** καὶ οἱ κήρυκες τὸν σπέρνουμε στὰ χωράφια τῶν ψυχῶν. Σᾶς ἐρωτῶ· ἂν πάρῃ στὰ χέρια του τὸν σπόρο ἕνας λεπρὸς καὶ τὸν σπείρῃ, θὰ φυτρώσῃ; Ἀσφαλῶς, ὁ σπόρος δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸν ἀσθενῆ. Ἔτσι καὶ ὁ θεῖος λόγος. Λεπροὶ εἴμαστε οἱ κήρυκες, ἀλλὰ τὰ λόγια ποὺ σπέρνουμε δὲν χάνουν ποτὲ τὴν ἀξία τους. Συνεπῶς ἐσεῖς ἔχετε ὑποχρέωσι νὰ τὰ ἐφαρμόζετε.

Νὰ πῶ κάτι ἀκόμα; Ἐγὼ κάνω κόπο καὶ κηρύττω σ' ἐσᾶς, γιὰ νὰ σωθῆτε. Ὁ ἴδιος, ὡς ἁμαρτωλός, εἶμαι ἀνάξιος σωτηρίας. Ἐλπίζω νὰ σωθῶ μόνον — πῶς; Ὅχι ἀπὸ τὴν ἀξία μου, οὔτε ἀπὸ τὰ ἔργα μου. Τὸ πιστεύω· **θὰ σωθῶ, ἐάν σωθῆτε ἐσεῖς**. Κηρύττω τόσα χρόνια. Ἄν μερὰ ἀπὸ τὸ πληθὺς αὐτὸ σωθοῦν πέντε, μπορεῖ στὸν ἄλλο κόσμο νὰ περαιοσαστοῦν στὸ θρόνο τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ νὰ ποῦν· Ἐμεῖς,

Κυρίε, μᾶς ἔσωσε τὸ κήρυγμα τοῦ Αὐγουστίνου. Κάνε ἔλεος σ' αὐτὸ τὸν ἁμαρτωλὸ κήρυκα κι ἄφησέ τον νὰ περάσῃ μέσα στὸν παράδεισον».

● **Δὲν ἀπελπίζομαι** λοιπόν. Ἐχω **δείγματα** ποὺ μοῦ δίνουν θάρρος.

✓ Ὅταν ἦμουν στὴν Ἀθήνα, καθὼς περπατοῦσα στὴν Ὀμόνοια, ξένος μέσα στὴ μεγάλη πόλι, μὲ βλέπει ἀπὸ μακριὰ κάποιος καὶ φωνάζει· —Πάτερ Αὐγουστίνε!... Σταματῶ, ἔρχεται κοντά, σκύβει καὶ μοῦ φιλεῖ τὸ χέρι κλαίγοντας. —Ἀπὸ ποῦ εἶσαι; λέω. —Ἀπὸ ἕνα χωριὸ ἐξω ἀπὸ τὸ Ἀγρίνιο. Πέρασες πρὶν ἀπὸ χρόνια ἀπ' τὸ χωριό μας. Ἐκεῖνη τὴ νύχτα, ὅταν ἦρθες ἐκεῖ, ἐγὼ εἶχα πάρει ἕνα μαχαίρι στὴν τσέπη· ἤθελα νὰ σκοτώσω κάποιον. Μπήκα στὴν ἐκκλησιὰ, ἄκουσα τὸ κήρυγμα, κι ὅταν βγῆκα πῆγα καὶ **πέταξα τὸ μαχαίρι στὰ χωράφια**· δὲν ἔκανα φόνο. Ἀπὸ σένα σώθηκα. —Ὅχι, ἀπὸ μένα, παιδί μου· ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου σώθηκες. Αὐτὸ **μὲ συγκίνησε**.

✓ Ἄλλη φορὰ ἐπίσης στὴν Ἀθήνα ἕνας ἄλλος φωνάζει καὶ τρέχει κοντά μου. —Ἀπὸ ποῦ εἶσαι; ρωτῶ. —Ἀπὸ τὰ Γρεβενά· θυμᾶσαι ποὺ ἦρθες ἐκεῖ; Ἐγὼ τότε βλαστημοῦσα πρῶτὴ μεσημέρι βράδυ· ἀπ' τὴν ὥρα ποὺ μίλησες ἐναντίον τῆς βλαστημίας, **ἔκοψα τὴν κακὴ συνήθεια**.

✓ Φέτος ἔγραψα ἕνα φυλλάδιο ὅπου ἔλεγα· Μὴν καπνίζετε, τὸ κάπνισμα εἶνε «τὸ λιβάνι τοῦ διαβόλου» (βλ. ἡμέτ. ββλ. Κοινωνικαὶ πληγαί, Ἀθήναι 1974, σσ. 50-54). Ὡ τί ἄκουσα ἀπὸ ἐφημερίδες καὶ δημοσιογράφοι! Τότε λοιπόν τό 'μαθε κάποιος **στὸ Παρίσι**, ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔγραφαν ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν, ζήτησε τὸ φυλλάδιο, τὸ διάβασε, **ἔκοψε τὸ τσιγάρο** καὶ μοῦ ἔγραψε· Δέσποτα, μ' ἔσωσες... Παρηγορήθηκα. Βρέ μυστήρια πράγματα· στὴν Ἑλλάδα νὰ μὴ μ' ἀκούνε, καὶ νὰ μ' ἀκούνε στὴ Γαλλία!

✓ Ἄλλο ἕνα παράδειγμα. Αὐτὴ τὴ βδομάδα χτύπησε βροδάκι τὸ τηλεφῶνον στὴ μητροπολι. —Κάποιος ξένος, λένε, θέλει νὰ δῇ τὸ δεσπότη, ἀλλὰ μιλάει γερμανικά. Λέω· Γερμανικά δὲν ξέρω, μόνον ἑλληνικά· φέρτε μαζί του καὶ κανένα διερμηνέα. Νάτους, λοιπόν, ἦρθαν μαζί μὲ τὸν ξένο. —Ξέρεις, μοῦ λέει ὁ ξένος, **ἐγὼ εἶμαι κυνηγός**. —Καλά, λέω, καὶ γιατί ἦρθες σ' ἐμένα; νὰ σοῦ δείξω τὰ μέρη ποὺ 'νε τὰ θηράματα; —Ὅχι, λέει· ἦρθα γιατί ἔμαθα, ὅτι στὴ Φλώρινα ἕνας αὐστηρὸς δεσπότης ἀπαγορεύει τὸ κυνήγι ἡμέρα Κυριακή. —Μάλιστα, λέω, τὸ ἀπαγορεύω. —Τ' ἀκουσα λοιπόν καὶ εἶπα «Θα πάω στὴν Πρέσπα, ποὺ ἔχει ἀγριογούρουνα»· ἀλλὰ **δὲν ἦρθα Κυριακή**, σὲ ἀκουσα, ἔχεις δίκιο, καὶ **ἦρθα γιὰ κυνήγι ἡμέρα Τρίτη!**... Καὶ ποιός ἦταν αὐτός ποὺ μοῦ τὰ 'λεγε αὐτά; Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρίας! Ἀκοῦτε; Ἐδῶ ἀντέδρασαν, ξεσηκώθηκαν, μὲ ξευτέλισαν στὶς συζητήσεις τους ὅσο κανέναν ἄλλο, ἐνῶ ὁ Αὐστριακὸς μὲ σεβάστηκε. Φλώρινα, δὲν ἀκούεις; **μ' ἀκούει ἡ Αὐστρία, ἡ Βιέννη**. Παρόμοια περιστατικά **μοῦ δίνουν θάρρος** καὶ λέω· **«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέματα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν»** (Ψαλμ. 18,4=Ρωμ. 10,18).

● Δὲν ἀπογοητεύομαι λοιπόν. Γι' αὐτὸ βλέπετε τολμῶ πάλι καὶ κηρύττω. Καὶ ὅπως ἐγὼ, ἔτσι κ' ἐσεῖς παρακαλῶ ν' ἀγαπᾶτε τὸν θεῖο λόγο καὶ **νὰ βοηθῆτε στὸ ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ**. Καὶ πῶς μπορεῖτε νὰ βοηθήσετε; Δικὸ μου χρέος εἶνε νὰ κηρύξω, **δικά σας χρέη** ποιά εἶνε·

• Πρῶτον. Αὐτὰ ποὺ εἶπαμε ἐδῶ μὴν τὰ κρατήσετε μόνον γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας· **νὰ τὰ διαδώσετε**. Ὅπου βρεθῆτε, σκορπίστε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Θὰ μοῦ δώσετε μεγάλη χαρά. Δὲν ἐπαρκῶ μόνος ἐγὼ.

• Δεύτερον. Ὅταν ἔρχεστε στὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου, μὴν ἔρχεστε μόνον σας· προσπαθήστε πάντα **νὰ φέρνετε μαζί σας καὶ κάποιον ἄλλο**. Ἐγὼ, καὶ ἕνας νὰ 'ρθῇ, θὰ κηρύξω· ἀλλ' ἀφοῦ γίνεται ὁ κόπος, ἂς τὸν ἐπωφεληθοῦμε μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ σωθοῦν ψυχές.

• Τρίτον. **Νὰ προσεύχεσθε** γιὰ τοὺς κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, τοὺς ἐπισκόπους, ὅλους τοὺς κληρικοὺς, τοὺς κατηχητὰς καὶ κατηχήτριες ποὺ σπέρνουν τὸν θεῖο λόγο στὰ παιδιὰ. Προσεύχεσθε διαρκῶς «νὰ τρέχῃ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ» (β' Θεα. 3,1), ν' ἀπλώνεται ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ.

Εὐχομαι· ἂν εἰστε ἅγιοι νὰ γίνετε ἁγιώτεροι, ἂν εἰστε ἐνάρτεροι νὰ στερεωθῆτε στὴν ἀρετὴ, ἂν εἰστε ἁμαρτωλοὶ σὰν κ' ἐμένα νὰ μετανοήσετε καὶ νὰ σωθῆτε.

Ἐλπίζω, τὰ λόγια αὐτὰ νὰ βροῦν ἀπήχησι στὶς καρδιές σας. **Παρακαλῶ** τὸ Θεό, νὰ φυτευτοῦν μέσα σας, ν' ἀγαπήσετε τὸ Εὐαγγέλιον, νὰ θεωρῆτε χρέος σας νὰ τρέχετε στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τώρα —τὸ σταυρὸ σας κανονικά— μὲ ἕνα στόμα καὶ μιὰ καρδιά, ἕνας λαός, ἂς κάνουμε τὴν **προσευχή**, τὴ μικρότερη προσευχή μας· **«Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς· ἀμήν»**.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος



ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ



«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος Μ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2564

Τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου
Πέμπτη 29 Ἰουνίου 2023

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Οἱ πρόγονοί μας δέχονται τὸ Εὐαγγέλιο!

«Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰω. 12,23)

Ὁμορφη, ἀγαπητοί μου, πεντάμορφη εἶνε ἡ **Ἑλλάδα μας**. Τὴν ὁμορφιά της ψάλλει ὁ ποιητὴς Λορέντζος Μαβίλης, ποὺ ἔπescε γιὰ τὴν ἐλευθερία στὰ ἡπειρωτικὰ βουνὰ τὸ 1912· «Πατρίδα, σὰν τὸν ἥλιο σου ἥλιος ἀλλοῦ δὲ λάμπει...». Καὶ ὄχι μόνο δικοί μας· ξένοι ἀκόμη ἐπισκέπτες, ἀπὸ μέρη ὅπου ὁ οὐρανὸς εἶνε ὅλο σύννεφα, χαίρονται τὶς ὁμορφιές της, δὲν τοὺς κάνει καρδιά νὰ φύγουν, θέλουν νὰ μείνουν μονίμως ἐδῶ.

Ὁμορφη ὅλη ἡ Ἑλλάδα, ἰδιαίτερος ὁμως ἡ **Μακεδονία** εἶνε γεμάτη χάρες καὶ καλωσύνες. Ἡ Μακεδονία, μὲ τὰ ψηλὰ βουνά, τὶς χιονισμένες κορφές, τὰ μεγάλα ποτάμια, τὶς λίμνες, τοὺς κάμπους, ἡ Μακεδονία μὲ τὸ Ἅγιο Ὁρος σὰν στέμμα βασιλικό, ἔχει ἰδιαίτερη χάρις· εἶνε εὐλογημένη ἀπὸ τὸ Θεό.

Ὡραία ἡ Μακεδονία, γεωγραφικῶς ἀλλὰ **πολὺ ὠραιότερη ἱστορικῶς**. Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα διακρίθηκε γιὰ τὴν ἐλληνικότητά της. Οἱ Μακεδόνες, πάντα ἐνωμένοι, ἔδωσαν μαθήματα ὁμοφροσύνης στοὺς νοτιοελλαδίτες Ἀθηναίους καὶ Σπαρτιάτες καὶ Θηβαίους, ποὺ μάχονταν μεταξύ τους. Εἶνε τιμὴ τῆς Μακεδονίας, ὅτι ἕνα εὐγενὲς τέκνο της, ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ συνέλαβε τὴν ἰδέα νὰ ἐνώση τοὺς Ἕλληνες· πῆρε τὴν Ἑλλάδα, τὴν ἔκανε μία ἐνιαία χώρα καὶ ἔφερε τὴ δόξα της μέχρι τὸ Γάγγη ποταμό.

Ἀλλὰ δὲν σὰς εἶπα ἀκόμη τίποτα.

Ἡ Μακεδονία, ἀγαπητοί μου, ἔχει κ' ἕνα ἄλλο μεγαλεῖο. Ὅπως γνωρίζουμε, ἀπὸ τὶς 5 ἡπείρους ἐκείνη ποὺ ἔχει τὰ σκῆπτρα στὸν πολιτισμό, τὶς τέχνες καὶ τὶς ἐπιστῆμες εἶνε ἡ **Εὐρώπη**. Ἡ Εὐρώπη λοιπὸν ἔγινε **ἐξ ὁλοκλήρου χριστιανική**· ἀπὸ τὴν Κρήτη μέχρι τὰ Οὐράλια, ἀπὸ τὴ Ῥωσία μέχρι τὴν Ἰσπανία, κι ἀπὸ τὸ Γιβραλτάρ μέχρι τὴν Σκωτία καὶ τὴν Ἱρλανδία, ὅλος ὁ χῶρος της εἶνε χριστιανικός· ἀκόμα καὶ

στὴ Μόσχα οἱ Ῥῶσοι πιστεύουν, καὶ μάλιστα περισσότερο ἀπὸ μᾶς. Μία μόνο γωνιά στὸ χάρτη τῆς Εὐρώπης, ἡ Ἀνατολικὴ Θράκη, ποὺ ἄλλοτε ἦταν χριστιανική, σήμερα κατοικεῖται ἀπὸ μουσουλμάνους. Ἄς ὀψεται ἡ διχόνοιά μας· αὐτὴ εἶνε ἡ αἰτία ποὺ τώρα ἐπάνω στὴν Ἁγία - Σοφία, ἀντὶ νὰ κυματίζει ἡ σημαία τοῦ σταυροῦ, στέκει τὸ μισοφέγγαρο τῶν σφαγέων τῆς Εὐρώπης.

Σήμερα λοιπὸν ὅλη σχεδὸν ἡ Εὐρώπη θεωρεῖται χριστιανική. **Κάποτε** ὁμως δὲν ὑπῆρχε σ' αὐτὴν οὔτε ἕνας Χριστιανός· **παντοῦ ἐπικρατοῦσε εἰδωλολατρία**. Κρίμα στοὺς Παρθενῶνες, στοὺς σοφούς, στὰ μεγάλα πνεύματα τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ κ' ἐδῶ ἡ χώρα μας πνιγόταν στὸ σκοτάδι τῆς ἀρχαίας θρησκείας. Δὲν εἴμαστε δὲ τυφλοὶ οἱ Νεοέλληνες, ὥστε ἄκριτα πᾶν ὅ,τι εἶνε ἐλληνικὸ νὰ τὸ θαυμάζουμε. Ὑπάρχουν ὄντως κορυφές τοῦ παρελθόντος μας ποὺ ἀγγίζουν τὰ ἄστρα, ὑπάρχουν ὁμως καὶ βάθη σκοτεινὰ ποὺ φτάνουν ὡς τὸν ἄδη. Μὲ τὶς θεότητές της ἡ ἀρχαία θρησκεία ἦταν ἴσον πορνεία, μοιχεία, ἀτιμία, αἷσχος· ὁ Ἑρμῆς δάσκαλος τῆς κλεψιάς, ὁ Βάκχος τῆς μέθης, ὁ Ζεὺς τῆς μοιχείας, ἡ Ἀφροδίτη τῆς πορνείας... Τέτοια ἦταν ἡ θρησκεία ἐκείνη. Καὶ ἦταν ριζωμένη αἰῶνες, **δέντρο μὲ ρίζες βαθειές**.

Ποιὸς τὸ ξερρρίζωσε; Ἡ «**βιαία πνοή**» τοῦ ἁγίου Πνεύματος (Πράξ. 2,2) ποὺ ἐπνευσε ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό. Οἱ εὐφυεῖς πρόγονοί μας, ἀνικανοποίητοι ἀπὸ τὰ ἐπινοήματα μιᾶς νοσηρῆς φαντασίας τοῦ παρελθόντος, ἔβλεπαν μὲ ἀπαξίωσι τὴν πολυθεία καὶ κάποιοι τολμοῦσαν νὰ ἐκφράζωνται μὲ ἀμφισβήτησι γιὰ τὸ θρησκευτικὸ μὶσγῆμα τοῦ δωδεκαθέου, ποὺ μύριζε σάρκα καὶ λάσπη. Δὲν τοὺς γέμιζε πλέον τὴν ψυχὴ· εἶχαν ἀρχίσει κιόλας νὰ τὸ ἀηδιάζουν. Βοηθούμενοι δὲ καὶ ἀπὸ μερικὰ ὀξυδερκῆ πνεύματα σοφῶν καὶ ποιητῶν τους, δὲν δυσκολεύτηκαν, ὅταν «**ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ**

χρόνου» (Γαλ. 4,4), νὰ δοῦν τὴ διαφορά. Μὲ ἀπλὴ σύγκρισις ἢ ὑπεροχὴ τῆς πίστεως στὸ Χριστὸ ἦταν ἐξόφθαλμη· τὴν ἔβλεπε ὁλος ὁ κουρασμένος κόσμος καὶ ἐλκυόταν ἀπὸ τὸ **σταυρό**.

Σύντομα λοιπὸν καὶ οἱ Ἕλληνες, μὲ ἀπόφασιν συνειδητῇ καὶ σταθερῇ, ἐγκατέλειψαν τὸ θρησκευτικὸ ἐκεῖνο ἐξάμβλωμα· ὑπέγραψαν δὲ αὕτῃ τὴν ἐπιλογὴν τοὺς μὲ μεγάλες θυσίες. **Χύθηκαν πολλὰ αἵματα**, γιὰ νὰ ξερριζωθῇ μέσα ἀπὸ τὶς καρδιὰς τῶν ἀρχαίων προγόνων μας τὸ δέντρο τῆς εἰδωλολατρίας.

Μετὰ τὴν ἐκρίζωσί του ὅμως **ἔμειναν κάποια λείψανα**, τὰ ὁποῖα θαυμάζουν ἀκόμη σήμερα ὠρισμένοι ἀρχαιολάτρες - εἰδωλολάτρες· κάτι συνήθειες, κάτι ἔθιμα, κάτι προλήψεις, κάτι καρναβάλια, κάτι μαγεῖες, κάτι δεισιδαιμονίες, κάτι τελετὲς καὶ μυστήρια, κάτι νεκρικὲς παραδόσεις. Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ σᾶς τὰ δείξω. Σὰν ἓνα δέντρο ποὺ τὸ ξερρίζωνες καὶ μένουν κάτω στὸ ἔδαφος μερικὲς ρίζες, ἔτσι ὁ σταυρὸς ξερρίζωσε μὲν τὸ δέντρο τῆς εἰδωλολατρίας, ἀλλὰ ἔμειναν κάτι παμπάλαιες δαιμονικὲς ρίζες· χθόνιες παραδόσεις, ἑορτασμοὶ μὲ φωτιές, μαγεῖες μὲ πανσέληνο, παραμύθια μὲ νεράιδες, ἀποκριὲς μὲ μεταμφιέσεις, καμώματα παγανιστικά, ποὺ καταδίκασε ὁ Χριστιανισμός. Σὰν ὑπολείμματα ἀπὸ ἐξαγωγή σάπιου δοντιοῦ, ποὺ ἔκανε ὁ ὀδοντίατρος καὶ χρειάζονται καθάρισμα, ἔτσι ἔμειναν αὐτὰ ἕως τὴν ἐποχὴ μας.

Λυπηρὸ εἶνε ὅτι κάποιοι νεοέλληνες, ποὺ δὲν πιστεύουν στὸ Χριστό, τὰ ἐκθειάζουν· κάθε φορὰ ποὺ ἀνοίγουν τὸ στόμα τοὺς λὲς καὶ στάζει σιρόπι γιὰ τὴν ἀρχαία θρησκεία – τὸ ἀδύνατο σημεῖο τοῦ παρελθόντος μας, ἀλλὰ φαρμάκι γιὰ τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ – τὴν ἐνδοξη συνέχεια καὶ τὸ καύχημά μας. Ἔχουν ὅμως αὐτοὶ ἐξουσία καὶ θέσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐπιχειροῦν νὰ συνεχίσουν ἐκεῖνο ποὺ τόλμησε νὰ κάνῃ ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης. Ὅπως ἐκεῖνος θέλησε νὰ ζωντανέψῃ τὴ θρησκεία τῶν ἀρχαίων, ἔτσι κι αὐτοί, νοσταλγοὶ ἐνὸς παρωχημένου κόσμου, ζητοῦν νὰ ζωντανέψουν τὴ θρησκεία τῶν εἰδώλων. Κάνουν διαλέξεις γύρω ἀπὸ τὴν ἀρχαία θρησκεία καὶ μιλοῦν περὶ ὠραίων ἐθίμων τῆς ἀρχαιότητος. Εἶνε νέοι Ἰουλιανοί· τὸ τέλος τοὺς δὲν θὰ εἶνε καλὸ. Ὅπως ὁ Ἰουλιανὸς τραυματισμένος προτοῦ νὰ ξεψυχήσῃ ἀναγκάστηκε γεμίζοντας τὴ φούχτα τοῦ μὲ αἷμα ἀπ' τὴν πληγὴν του, νὰ τὸ σκορπίσῃ στὸν ἀέρα καὶ νὰ πῇ «*Νενίκηκάς με, Ναζωραῖε*» – Χριστέ, μὲ νίκησες, ἔτσι καὶ τώρα, ὅποιος κι ἂν εἶνε αὐτὸς ποὺ θὰ τὰ βάλῃ μὲ τὸ Χριστό, στὸ τέλος θ' ἀναγκαστῇ

νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἡττα του. **Δὲν ξαναγυρίζει πιά στὴν πατρίδα μας ἢ εἰδωλολατρία**. Ματαίως κοπιᾶζουν οἱ ἀρχαιολάτρες καὶ νεοεἰδωλολάτρες ἐξαίροντας, ἀπὸ ὅλο τὸν ἀρχαῖο ἐλληνικὸ πολιτισμό, αὐτὸ τὸ ἀπαξιωμένο κομμάτι του, τὴ θρησκεία τῶν προγόνων μας.

* * *

Ὅλη ἡ Εὐρώπη, ἀγαπητοί μου, ὅπως εἶπαμε, θεωρεῖται χριστιανική. Ἦταν ὅμως κάποτε ἐποχὴ, ποὺ Χριστιανὸς στὴν Εὐρώπη δὲν ὑπῆρχε οὔτε γιὰ σπόρο. Ἐὰν τώρα μὲ ρωτήσετε, «**καὶ ποῖός ἦταν ὁ πρῶτος Χριστιανὸς στὴν Εὐρώπη**, ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ποὺ πίστεψε στὸ Χριστό;», τί ἀπαντᾷ ἡ Ἱστορία;

Ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ποὺ πίστεψε στὸ Χριστὸ δὲν εἶνε οὔτε Ἀλβανός, οὔτε Σέρβος, οὔτε Ῥουμᾶνος, οὔτε Βούλγαρος, οὔτε Ῥώσος, οὔτε ἄλλης εὐρωπαϊκῆς χώρας κάτοικος. Διότι τὸν καιρὸ ποὺ οἱ Ἕλληνες χτίζαμε πολιτισμό, οἱ λαοὶ αὐτοὶ ἦταν ἀκόμη μέσα στὰ ἄγρια δάση καὶ ἔτρωγαν βελανίδια. Ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ποὺ πίστεψε στὸ Χριστὸ δὲν ἦταν κανένας ἄλλος, **ἦταν Ἕλληνας**.

Ἐγκαίρως **οἱ πρόγονοί μας** πληροφορήθηκαν γιὰ τὸ Χριστό καὶ **ἐνδιαφέρθηκαν** νὰ τὸν γνωρίσουν. Σὲ ἀνάγνωσμα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ ἀκοῦμε τὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδῃ (βλ. ὁρθρ. Μ. Τετάρτ.) ἀναφέρεται, ὅτι κάποιοι Ἕλληνες ποὺ εἶχαν γίνῃ προσήλυτοι πῆγαν νὰ προσκυνήσουν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τότε ἀναζήτησαν τὸν Ἰησοῦ. Παρακάλεσαν τοὺς μαθητὰς του νὰ τοὺς διευκολύνουν νὰ τὸν δοῦν. Καὶ ὅταν τὸ ἀνήγγειλαν στὸν Κύριο ἐκεῖνος εἶπε· «*Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου*» (Ἰω. 12,23).

Μετὰ τὴν Πεντηκοστή, ὅταν ἄρχισε ν' ἀπλώνεται σὲ ὅλο τὸν κόσμον τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου, τότε ἦρθε καὶ στὴν πατρίδα μας· καί, ὅπως εἶπαμε, ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος Χριστιανὸς ἦταν Ἕλληνας. Καὶ ἂν μὲ ρωτήσετε ἀκόμη, «ἀπὸ ποῖο μέρος τῆς Ἑλλάδος ἦταν αὐτὸς ποὺ πρῶτος πίστεψε καὶ βαπτίσθηκε στὸ Χριστό;», τὴν ἀπάντησι βρίσκουμε στὴ ζωὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τὸν ὁποῖο μαζί μὲ τὸν ἄλλο κορυφαῖο, τὸν ἀπόστολο Πέτρο, ἑορτάζουμε σήμερα. Ὁ πρῶτος λοιπὸν ποὺ πίστεψε στὸ Χριστό **ἦταν Μακεδόνας**.

Καί, τέλος, ἂν θέλετε νὰ δοῦμε κάτω ἀπὸ ποιὲς –δραματικὲς– συνθήκες, ἡ Μακεδονία γνώρισε τὸ Χριστό, **ἀνοίξτε** τὴν Καινὴ Διαθήκη, στὶς **Πράξεις τῶν ἀποστόλων, στὸ 16ο κεφάλαιο**· ἐκεῖ θὰ δῆτε τὴν ἐξιστόρησί τους, τὴν ὁποία ὅμως, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, θὰ δοῦμε κάποια ἄλλη φορὰ.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος**



ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ



«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος Μ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2565

Σύν. τῶν Δώδεκα ἀποστόλων (Ματθ. 9,36–10,8)
Παρασκευὴ 30 Ἰουνίου 2023

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Νέοι ἀπόστολοι (β')

«Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἔργατας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ» (Ματθ. 9,37-38)

Οἱ Δώδεκα ἀπόστολοι, ἀγαπητοί μου, εἶνε μοναδικοὶ καὶ ἀνεπανάληπτοι μέσα στὴν ἱστορία. Δὲν θὰ τοὺς φτάσῃ ποτὲ κανεὶς ἄλλος. Ἐν τούτοις σὲ κάθε γενεὰ ὅχι μόνο οἱ πιστοὶ ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐκτὸς Ἐκκλησίας παρατηροῦν νὰ δοῦν καὶ συγκρίνουν ἂν ὑπάρχουν κάποιοι **μιμηταὶ τῶν ἀποστόλων**. Καὶ ὅταν καὶ ὅπου τοὺς βρίσκουν, ἡ μὲν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μεγαλύνεται, οἱ δὲ ἄπιστοι φιμώνονται· ὅταν ὅμως συναντοῦν κακέκτυπα ἐκείνων, οἱ μὲν πιστοὶ πενθοῦν, οἱ δὲ ἄπιστοι χαιρεκακοῦν καὶ βρίσκουν προφάσεις τῆς κακίας των. Γιὰ τὴν κατάστασι αὕτῃ σὲ παγκόσμιον ἐπίπεδο εὐθύνονται βεβαίως καὶ ἄλλοι. Ἐμεῖς, ἀφήνοντας τὸν ὑπόλοιπο κόσμον, ἃς στρέψουμε τώρα τὴν προσοχήν στὴν πατρίδα μας. Ἄλλοι ἃς ἐξετάζουν τὸ ἔθνος μας ἀπὸ ἄλλες πλευρές (ἐπιστημονικῶς, οἰκονομικῶς, γεωργικῶς, ἐμπορικῶς, ναυτικῶς, στρατιωτικῶς, ἐκπαιδευτικῶς, ἀθλητικῶς καὶ ...τουριστικῶς)· ἐμεῖς **ἃς ἐξετάσουμε τὴν πατρίδα μας ἱεραποστολικῶς**.

Πῶς εἶνε σήμερα ἡ ἐν Ἑλλάδι ἱεραποστολικὴ κίνησις; καὶ πιὸ συγκεκριμένα, ἐλκύει σήμερα τὴ νεολαία μας τὸ ἱεραποστολικὸ ἰδεῶδες; Ἐκτὸς ἀπὸ ὅσα ἔχουμε πεῖ στὴν ἀρχή, ἃς συμπληρώσουμε ἐδῶ τὴ θλιβερὴ εἰκόνα μὲ ὠρισμένες παρατηρήσεις. **Ἡ ἐδῶ ἱεραποστολικὴ κίνησις**, ποὺ κατὰ τὸ πρῶτο ἡμῖς τοῦ 20οῦ αἰῶνος παρουσίαζε μία ἀνθησι, **ἀρχίζει νὰ κάμπτεται**, νὰ μαραίνεται καὶ νὰ ἐξασθενῇ. **Τὰ αἷτια** εἶνε πολλὰ. Ἐπισημαίνουμε τὰ κυριώτερα.

✓ **Ἡ ἀγωγή στὸ σπίτι καὶ στὸ σχολεῖο** δὲν εὐνοεῖ τὴν ἀνάδειξι ἱεραποστολικῶν πόθων. Ἄλλα ἰνδάλματα προβάλλονται ὡς ἀξιολίμητοι ἥρωες. Ὁ ἱερεὺς, ὁ θεολόγος, ὁ ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου ποτέ. Εὐλαβεῖς καὶ δραστήριοι ἱεραπόστολοι στὶς περισσότερες οἰκογένειες σχολιάζονται μὲ εἰρωνικὰ μειδιάματα· –Μόνο ἀνίκανοι «ἀποτυχημένοι» τῆς ζωῆς καταφεύγουν σὲ θρησκευτικὰς ἀσχολίες· οἱ ἔξυπνοι καὶ δραστήριοι νέοι σὲ ἄλλα στάδια πρέπει νὰ ἐπιδοθοῦν, γιὰ νὰ δοξάσουν τὸ οἰκογενειακὸ ὄνομα καὶ νὰ πλουτίσουν! Ἱεραπόστολοι;... Νέος, ποὺ μεταξὺ πλή-

θους συμμαθητῶν τοῦ θὰ ἐκδηλώσῃ ἐπιθυμία νὰ σπουδάσῃ τὴν ἱερὰ ἐπιστήμην μὲ ἀλτρουϊστικὸ ὄραμα, κατὰ κανόνα δὲν θὰ ἔχῃ καμμία ὑποστήριξι ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους. Ὅλοι τοῦ ἐπιτίθενται καὶ πασχίζουν νὰ τοῦ σβήσουν τὴ φλόγα ποὺ ἀναψε στὴν καρδιά του ὁ οὐρανός. Θεέ μου, τί **σατανικὸς πόλεμος** εἶν' αὐτὸς ἐκ μέρους ἀνθρώπων ποὺ καυχῶνται πὼς εἶνε Χριστιανοί!

Ἀναφέρω **μερικὰ χτυπητὰ παραδείγματα**. Γιὰ ἀδερφό τους, ποὺ ἀποφάσισε ν' ἀκολουθήσῃ ἱεραποστολικὴ ὁδὸ, ἕνας διέκοψε ἀπότομα σχέσεις μαζί του, ἄλλος σταμάτησε νὰ τὸν βοηθῇ οἰκονομικῶς, ἄλλος τὸν χαστούκισε στὴν πλατεῖα! Γιὰ παρόμοιο λόγο μᾶλλον ἐξεμάνῃ, μαδοῦσε τὰ μαλλιά της καὶ καταριόταν τὸν ἱεροκῆρυκα ποὺ ἐνέπνευσε στὸ παιδί της τὸν ἱερὸ πόθο, πατέρας ἔκλεισε τὸ γυιό του σὲ δωμάτιο, ἄλλος πατέρας ἀπειλοῦσε νὰ σφάξῃ τὴν κόρη του, ἄλλος πατέρας εἰσώρμησε σὲ γυναικεῖο ἱεραποστολικὸ κέντρο, ἄρπαξε τὴν ἐνήλικη κόρη του καί, ἐνῶ αὕτῃ ἀντιστεκόταν καὶ ἔκλαιγε, τὴν τραβοῦσε στοὺς δρόμους καὶ τὴν ἀπήγαγε μὲ αὐτοκίνητο, ἄλλος ἀπειλοῦσε ν' ἀνατινάξῃ ἱεραποστολικὸ κέντρο ἂν ὁ γυιὸς του δὲν γυρίσῃ στὸ σπίτι. Σύζυγος μετὰ ἀπὸ εἰκοσαετὴ συμβίωσι χώρισε τὴ γυναῖκα του γιὰ τὴ θεώρησε ὑπεύθυνη ποὺ ὁ γυιὸς τους χωρὶς τὴν ἔγκρισί του γράφτηκε στὴ θεολογικὴ σχολή. Ἄλλος ἀπειλοῦσε νὰ σκοτώσῃ μὲ περίστροφο ἱεροκῆρυκα, γιὰ τὸν θεωροῦσε ἠθικὸ αὐτουργὸ ποὺ ἡ κόρη του ἤθελε ν' ἀκολουθήσῃ ἱεραποστολικὴ ὁδὸ. Καὶ ἄλλος πατέρας ἦταν ἔτοιμος ν' αὐτοκτονήσῃ, γιὰ τὸν γυιὸς του, ποὺ τὸν προώριζε γιὰ γάμον μὲ πλούσια νύφη, ἀποφάσισε νὰ νυμφευθῇ τὴ Νύμφη Ἐκκλησία...

Πόσα ἄλλα τέτοια ὑπάρχουν! Γονεῖς καὶ συγγενεῖς, ἐκτὸς ἀπὸ ἐλαχίστους, ὁδύρονται ἂν τὸ παιδί τους ἀποφασίσῃ ν' ἀφιερωθῇ στὸν Κύριον. Σ' ἐμᾶς ἔπεσε ὁ κλῆρος; λένε, δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι; ὁ δικός μας ὁ κουτὸς βρέθηκε νὰ σώσῃ τὸν κόσμον;... Τέτοια λένε, ἀντὶ νὰ χαίρωνται. Ποῦ πίστι καὶ ἀγάπη στὸ Χριστό; Τὰ παιδιά τους νὰ γίνουν μεγάλοι κατὰ κόσμον, ἀλλὰ **ἱεραπόστολοι ποτέ**. Τί ψώρα εἶν' αὕτῃ ποὺ ἔχει προσβάλει τὶς ἐλληνικὰς

οικογένειες, ἐνῶ σὲ ἄλλες χώρες πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἀξιωματοῦχοι θεωροῦν τιμὴ τοὺς ἂν κάποιος δικὸς τοὺς ἀφιερῶθῃ στὸ Θεό.

✓ Ἀλλή σοβαρὴ αἰτία ποὺ οἱ νέοι μας δὲν ἐλκύονται σὲ ἱερὲς ἀποστολὰς εἶνε ἡ **κακὴ ἐκκλησιαστικὴ κατάστασι** τῶν ἡμερῶν μας, ποὺ μόνο τυφλοὶ δὲν τὴ βλέπουν. Νὰ ὑπενθυμίσουμε ἐδῶ τὰ ὅσα ἔχουν γραφῇ κατὰ καιροὺς στὸν τύπο; Πῶς ν' ἀποφασίσουν εὐγενεῖς νέοι νὰ τεθοῦν στὴν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας μὲ ὅσα συμβαίνουν; Ἐπιτήδεια καὶ φαῦλα ὑποκείμενα μὲ πονηρὰ μέσα εἰσπηδοῦν στὴ μάνδρα τῶν προβάτων καὶ ἀναρριχῶνται σὲ ὑψηλὰς θέσεις παραγκωνίζοντας εὐσεβεῖς καὶ ἱκανοὺς. Κάτι τέτοιοι ἀναλαμβάνοντας διοίκησι στὴν Ἐκκλησία ἀσκοῦν τὴν ἐξουσία ἀπολυταρχικά, ὥσάν οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἦταν ἄλογα ζῶα. Πιστοὶ ἄντρες καὶ γυναῖκες πέφτουν σὲ δυσμένεια, ἐνῶ κόλακες καὶ κοσμικόφρονες εὐνοοῦνται καὶ κυριαρχοῦν. Καλοπέρασι καὶ πολυτέλεια βασιλεύει σὲ πολλὰ ἀρχιερατικά μέγαρα. Ποιμένες ποὺ ὑπηρετοῦν πιστὰ τὸ λαὸ διώκονται γιὰ τὴν παρρησία τοὺς. Καμμιὰ ἀντίστασι ἢ μάχη δὲν δίδεται κατὰ τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας ποὺ καταλύουν ἀνεμποδίστως νόμους καὶ κανόνες. Ὑποχωρήσεις καὶ συμβιβασμοί. Σκάνδαλα ὑποβόσκουν καὶ μερικὰ ξεσποῦν δημοσίως. Μεταίρονται ὅρια αἰώνια, ἀλλοιώνεται ἡ θεία διδασκαλία, εἰσάγονται καινὰ δαιμόνια. Καὶ ἡ ἐπίσημος ἐκκλησία ἀνέχεται, σιωπᾷ· δὲν ἀνησυχεῖ, δὲν ἐπεμβαίνει. Ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν ὁσφυοκάμπται καὶ λαγοί, ἀπέναντι τῶν μικρῶν καὶ ἀδυνάτων ἀμείλικτοι λέοντες... Ὡς Ἐκκλησία μου, πῶς νὰ περιγράψω **τὰ δεινὰ ποὺ σοῦ προξενοῦν κακοὶ ποιμένες**, οἱ ὁποῖοι «*εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων*» ὅχι «*διὰ τῆς θύρας*» ἀλλὰ «*ἀλλαχόθεν*»; (ἰω. 10,1).

Ὅταν λοιπὸν οἱ νέοι μας εἶνε αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι τέτοιων περιστατικῶν ἀταξίας καὶ ἀθλιότητος, πῶς θέλετε ν' ἀποφασίσουν νὰ δοθοῦν στὴν Ἐκκλησία; Σπουδαῖοι νέοι μὲ ὑψηλὰ ἐνδιαφέροντα γιὰ τὴ ζωὴ δὲν ὑπάρχουν, γιὰτὶ δὲν βλέπουν ἡρωικὰ παραδείγματα πρεσβυτέρων. **Ἡ νεότης ἐλκύεται ἀπὸ τὸ ἡρωικὸ στοιχεῖο** σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς. Ἡρώας ἀξιοματικὸς μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ ἐμψυχώνει καὶ ὁδηγεῖ τὸ στράτευμά του στὴ νίκη, τὴ δόξα καὶ τὴν τιμὴ· δειλὸς ἀξιοματικὸς μπορεῖ καὶ τοὺς γενναιότερους ἄντρες του ν' ἀπογοητεύσει καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ σὲ ἥττα. Λιοντάρι ποὺ διοικεῖ ἐλάφια τὰ ὁδηγεῖ σὲ νίκη· ἐλάφι ποὺ διοικεῖ λιοντάρια μπορεῖ νὰ τὰ ὁδηγήσῃ σὲ ἥττα. Νὰ γιὰτὶ ἡ ἱεραποστολὴ φυτοζωεῖ.

Γύρω ἀπὸ ἀγίους ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους τρέχουν πάντα κάποιοι ἄγνοοι ἐνθουσιῶδεις νέοι. Κακοὺς ὅμως ποιμένες τοὺς περιτριγυρίζουν φιλόδοξα καὶ φιλάργυρα ὑποκείμενα, τὰ ὁποῖα ἐν συνεχείᾳ καταλαμβάνουν θέσεις, καὶ τότε τί συμβαίνει; **οἱ λύκοι γίνονται ποιμένες λαοῦ!** Ἰσχύει κ' ἐδῶ ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ ἱ. Χρυσόστομος γιὰ τοὺς ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων· «ὅτι, ἐνῶ ἦσαν ποιμένες, συμπεριφέρονταν σὰν λύκοι.

Δηλαδή, ὅχι μόνο δὲν ἀνώρθωναν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ ἔβλαπταν τὴν προκοπὴ τοὺς» (ὁμ. Λβ' εἰς Ματθ· ΡΓ. 57,379). Γι' αὐτὸ ἂς τὸ κατανοήσουμε ὅλοι· **χρειάζεται κάθαρσις**. Ἄν ἡ Ἐκκλησία δὲν καθαριστῇ μὲ βιαία πνοὴ τοῦ παναγίου Πνεύματος, δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος γιὰ ἱεραποστολή, ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ.

✓ Τρίτη αἰτία ποὺ ἡ ἱεραποστολικὴ μας κίνησις πῆρε τὴν κάτω βόλτα εἶνε **οἱ διαφωνίες καὶ διενέξεις μεταξύ ἱεραποστολικῶν προσώπων**, ἐκεῖνο δηλαδή ποὺ χώρισε κάποτε τὸν Βαρνάβα ἀπὸ τὸν Παῦλο λόγῳ τοῦ Μάρκου (βλ. Πράξ. 15,36-41). Ἡ διάσπασι τῆς ἐνότητος ἔβλαψε· ψύχρανε τὸν πιστὸ λαό, ἀπογοήτευσε νέους καὶ νέες ποὺ ἐτοιμάζονταν νὰ ἀκολουθήσουν ἱεραποστολικὴ πορεία. Πονοῦμε, θρηνοῦμε καὶ εὐχόμεθα ὁλοψύχως νὰ ἐπιτευχθῇ ἐνότης ὅλων τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου στὴν ἐκκλησία μας.

✓ Τέλος μία αἰτία ποὺ ἀδυνατίζει τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο εἶνε αὐτὸ ποὺ παρατήρησε καὶ ὁ ἱ. Χρυσόστομος· ὅτι πολλοὶ εὐσεβεῖς νέοι καὶ νέες, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἱεραποστολή, δὲν μένουν στὸν κόσμον κοντὰ στοὺς πνευματικούς των πατέρες, ἀλλὰ ἐλκύονται ἀπὸ τὴν αἴγλη τοῦ Θαβωρίου ὄρους καὶ **φεύγουν σὲ ἐρήμους νὰ ζήσουν τὴ μοναχικὴ ζωὴ**.

Πρὸς αὐτὰς τὶς εὐγενεῖς ψυχὰς ἂς ἀφήσουμε νὰ μιλήσῃ ὁ ἴδιος ὁ ἱ. **Χρυσόστομος**, ποὺ ἀναστένναζε γι' αὐτὴ τὴν ἐγκατάλειψι καὶ ἔλεγε τὰ ἑξῆς. Μέσα στὴν ἀνάγκη αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἂν βρεθῇ καὶ κάποιος ἄγιος γι' αὐτὴ τὴν ἀποστολή, ἀφήνει τὸν κόσμον καὶ πιάνει τὰ βουνά. Καὶ ἂν τὸν ρωτήσῃ γιατί ἔφυγε, θ' ἀρχίσῃ τις προφάσεις, ποὺ δὲν ἔχουν βάσι. —Φεύγω, λέει, γιὰ νὰ μὴν παρασυρθῶ, νὰ μὴ μειωθῇ ἡ πνευματικότητά μου καὶ χαθῶ κ' ἐγώ... Δὲν θὰ ἦταν ὅμως καλύτερο νὰ χάσῃ κάτι ἀπὸ τὸ πνευματικὸ σου ὕψος καὶ νὰ κερδίσῃς τοὺς ἄλλους, παρὰ νὰ φύγῃς καὶ νὰ βλέπῃς ἀπὸ μακριὰ τοὺς ἀδελφούς σου νὰ χάνωνται; Ὅταν λοιπὸν ἄλλοι μὲν ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ ἄλλοι, ποὺ ἔχουν ζῆλον γι' αὐτήν, φεύγουν μακριὰ ἀπὸ τὴν παράταξι καὶ τὸν πόλεμον, πῶς σ' ἐρωτῶ θὰ νικῆσουμε τοὺς ἐχθρούς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς;

Χρυσᾷ ὄντως λόγια ἀπὸ ἓναν οἰκουμενικὸν πατέρα τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἀγάπησε καὶ ἔζησε τὸ μοναχισμό ὅσο λίγοι (βλ. ὁμ. ΣΤ' εἰς Ἐφεσ· ΡΓ. 62,47-48).

Ὡς ἐκλεκτοὶ νέοι, ὅσους τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου σὰς εἴλκυσε ἀπὸ τὸ βυθὸ τῆς ἁμαρτίας στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ κάποιοι φιλόστοργοι πνευματικοὶ πατέρες στηρίζαν σ' ἐσὰς ἐλπίδες νὰ τοὺς βοηθήσετε! Τώρα φεύγετε στὰ ὄρη μὲ προφάσεις ποὺ δὲν στέκουν. Φεύγετε σὲ ἡμέρες σκληρές, ποὺ ὁ ἀντίχριστος μαίνεται στὸν κόσμον, ψυχὰς χάνονται καθημερινῶς, καὶ οἱ δάσκαλοί σας ἀγωνίζονται σκληρὰ ὑπὲρ τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων. Φεύγετε καὶ τοὺς ἀφήνετε μόνους. Πηγαίνετε λοιπὸν στὸ Θαβώριο κ' ἐκεῖ νὰ εὐφραίνεσθε πνευματικά. Σὰς ἐρωτῶ ὅμως· ἡ συνειδήσί σας σὰς ἀναπαύει; Πρὶν ἀπαντήσετε μελετήστε πάλι καὶ πάλι τὰ λόγια τοῦ ἱ. Χρυσόστομου. Γιὰ σὰς γράφτηκαν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**